

Giáo sư Ngọc Dung

**“Người thâm lặng đưa truyền viễn xứ
bằng tiếng đàn tranh nơi xứ người ...”**

Đề cập đến âm nhạc, có người chỉ nghĩ đến âm nhạc Tây Phương, quên mất nền Âm nhạc Truyền thống phong phú Việt Nam mà tiền nhân đã dày công sáng tạo và đã truyền lại cho chúng ta từ đời này sang đời kia...

Mặc dầu trải qua bao thăng trầm của lịch sử, đã có lúc nhiều loại nhạc truyền thống tưởng chừng bị thất truyền, song với những giá trị và vai trò đích thực của nó trong đời sống xã hội của người Việt Nam, nhiều người trong chúng ta đã và đang dành nhiều quan tâm nhằm phục hồi, bảo tồn và tôn vinh nền âm nhạc truyền thống nước nhà.

Để tiếp tục đưa âm nhạc truyền thống đi sâu vào đời sống xã hội, chúng ta cần tiếp tục đẩy mạnh công tác phổ biến, giới thiệu, quảng bá và kêu gọi mọi người dân cùng hiểu, am tường và tham gia vào quá trình phục hồi cùng phát huy âm nhạc truyền thống trong cuộc sống đương đại.

Trong chiều hướng đó, **Đại Hội Âm Nhạc Truyền Thống Việt Nam** do Giáo sư Nhạc sĩ đàn tranh Kim Uyên khởi xướng thành lập vào tháng 7 năm 2011 và được tổ chức cứ mỗi hai năm một lần luân phiên khắp nơi trên thế giới, nhằm mục đích bảo tồn và phát huy âm nhạc truyền thống của đất nước.

Lần thứ I đã diễn ra vào năm 2011 tại Mississauga, Toronto, Canada.

Lần thứ II vào năm 2013 tại Seattle, Washington, USA.

Lần thứ III vào năm 2015 tại Bank town (Sydney) và Victoria (Melbourne), Australia.

Năm nay **Đại Hội Âm Nhạc Truyền Thống Việt Nam lần thứ IV** sẽ được tổ chức vào tháng 7 năm 2017 tại Paris, Pháp quốc do Giáo sư Nhạc sĩ Phương Oanh, Phương Ca Dân Ca Quốc Nhạc đứng ra tổ chức.

Đây là cuộc hội ngộ **Âm Nhạc Truyền Thống Việt Nam lần thứ IV** giữa các nghệ sĩ, giáo sư, nhạc sĩ đến từ nhiều miền khác nhau trên thế giới.

Nhân dịp này Giáo sư Ngọc Dung "**Người thâm lặng đưa truyền viễn xứ bằng tiếng đàn tranh nơi xứ người ...**" sẽ cùng các nghệ sĩ, nhạc sĩ sang tham dự Đại Hội tại thủ đô Ánh sáng Paris.

Vốn là truyền nhân của dưỡng phụ, giáo sư nhạc sĩ Phạm Văn Nghi, người nhạc sĩ miền Nam nổi tiếng thời bấy giờ. Ngoài ra, Ngọc Dung còn được thụ giáo cùng thầy Nguyễn Hữu Ba (âm nhạc miền Trung), thầy Trần Viết Vẩn và cô Phạm Thúy Hoan (âm nhạc miền Bắc).

Từ năm lên bảy tuổi, Ngọc Dung bén duyên cùng đàn Tranh.

Sau khi tốt nghiệp tại trường Quốc Gia Âm Nhạc và Kịch Nghệ Saigon, cô được lưu lại làm giảng viên và dạy đàn từ năm 1967-1979.

Cô rời Việt Nam sang Mỹ năm 1979, định cư tại thành phố San Jose tiểu bang California, Hoa Kỳ. Năm 1980, cô thành lập đoàn **Tiếng Vọng Quê Hương** chuyên phổ biến nhạc cổ truyền miền Nam. Đến năm 2000, đoàn chính thức trở thành một tổ chức bất vụ lợi.

Nhằm bảo tồn và phát huy **Âm Nhạc Truyền Thống Việt Nam** tại hải ngoại, giáo sư Ngọc Dung đã truyền dạy, hướng dẫn và đào tạo hàng trăm lớp nghệ sĩ, nhạc sĩ chuyên về nhạc cổ truyền miền Nam.

Tập san Ngày Mới, một trong những cơ quan ngôn luận ở Paris xin giới thiệu Giáo sư Ngọc Dung "*Người thâm lặng đưa **thuyền viễn xứ** bằng tiếng đàn tranh nơi xứ người ...*" đến quý độc giả và Cộng Đồng Người Việt tại Âu Châu qua bài phỏng vấn sau đây.

Lê Trân (tập san Ngày Mới Paris) : Chào chị Ngọc Dung,

Đại diện cho tập san Ngày Mới Paris, hôm nay hân hạnh được tiếp chuyện với chị.

*Nhân dịp này, "Người thâm lặng đưa **thuyền viễn xứ** bằng tiếng đàn tranh nơi xứ người ..." sẽ làm vang vọng tiếng đàn tranh sở trường của mình tại "**kinh đô ánh sáng Paris**" để cộng đồng người Việt Âu châu và người bản xứ được dịp thưởng thức tài nghệ của chị.*

Giáo sư Ngọc Dung : *Trước tiên tôi cảm ơn tập san Ngày Mới Paris & cảm ơn Anh - Chị cho tôi có đôi lời tâm tình với độc giả, Ngọc Dung rất hân hạnh được tham dự Đại Hội Âm Nhạc Truyền Thống 4 tổ chức tại Paris. Cảm ơn Đại Hội (Phượng Ca) sắp xếp cho tôi có chút thời giờ để diễn giải về 20 bài Tô của nền cổ nhạc miền Nam và có dịp đem tiếng đàn công hiến đến cộng đồng người Việt Âu Châu.*

Diễm Thy (tập san Ngày Mới Paris) : *Vôn được mệnh danh là "Người thâm lặng đưa **thuyền viễn xứ** bằng tiếng đàn tranh nơi xứ người...". Trải bao tháng năm nơi xứ người, "**thuyền viễn xứ**" (của chị) có đôi lúc trông thành hay vẫn xuôi chèo mát mái?*

Giáo sư Ngọc Dung : *Có lẽ nhờ Tô Nghiệp cho nên gần 40 năm mở lớp dạy Đàn Tranh tại Hải Ngoại, tôi vẫn có học sinh đều đặn đủ mọi lứa tuổi, từ những em học Tiểu Học cho đến Đại Học và đôi khi cũng có những vị lớn tuổi theo học. Nếu nói về "sóng gió" thì không có, vì với mục đích bảo tồn và phát huy nền âm nhạc cổ truyền, DTVQH chỉ sinh hoạt thuần về Nghệ Thuật và Văn Hoa để giới thiệu đến cộng đồng người Việt & Người Ngoại Quốc tại đây cho nên ngoài việc tổ chức Lễ Giỗ Tô hàng năm & tổ chức những chương trình -*

trình diễn trên sân khấu 2 năm 1 lần, chúng tôi cũng thường sinh hoạt văn nghệ giúp vui cho những tổ chức cộng đồng tại đây đều đặn từ đó tới bây giờ.

Lê Trân (NM) : Rời Việt Nam sang Mỹ năm 1979, năm 1980 chị đã (vội vã) thành lập đoàn *Tiếng Vọng Quê Hương*, phải chăng trong số hành trang, chị mang theo cả "*văn hóa Việt*" khiến lòng khơi dậy, tạo môi trường sinh hoạt văn nghệ cổ truyền cho nhiều thế hệ vì sợ rằng *Âm Nhạc Truyền Thống Việt Nam* sẽ bị mai một nơi xứ người?

Giáo sư Ngọc Dung : *Khi rời Việt Nam, tôi chỉ đem theo cây đàn & vài 3 quyển tập nhạc, với tâm nguyện là sẽ tiếp tục mở lớp đàn tranh như tôi đã dạy trước năm 75, vì vậy tôi đã có những lớp dạy đàn khi đặt chân đến Mỹ, tuy nhiên sau này người Việt Nam sang đây ngày càng nhiều & với nhu cầu giới thiệu nền văn hóa VN với cộng đồng bạn & để tạo sân chơi cho những người yêu thích bộ môn cổ truyền vn, ĐTVQH được hình thành từ đó, điều làm tôi cảm động & hãnh diện nhất là khi thấy các em học viên hòa tấu Đàn Tranh trong Y Phục cổ truyền trên sân khấu & những buổi trình diễn này thường được khán giả Việt lẫn Ngoại Quốc tán thưởng nhiệt liệt, với mục đích Bảo Tồn & Phát Huy văn hóa Việt , chúng tôi đã & đang cố gắng làm tròn sứ mạng.*

Diễm Thy (NM) : Khi thành lập đoàn *Tiếng Vọng Quê Hương* , chị có gặp phải những khó khăn gì làm trở ngại các sinh hoạt của mình ? Chị có thể chia sẻ một vài mẫu chuyện vui buồn ?

Giáo sư Ngọc Dung : *Cũng như các hội đoàn khác, ĐTVQH cũng đã từng gặp những khó khăn- vui- buồn trong quá trình sinh hoạt gần 40 năm qua, tôi lấy ví dụ những khó khăn thời gian đầu, vì dây Đàn Tranh khó mua, chúng tôi phải tìm mua những dây niềng răng của Nha Sĩ để thay thế, những cây Đàn Cò - Đàn Kìm kiếm không có, Anh Em phải nhờ người khéo tay đóng các nhạc cụ đó, tuy hình dáng & âm thanh không được chuẩn, nhưng tạm dùng được cho đến khi sau này có đàn thật làm từ VN thay thế, về chuyện vui - buồn thì cũng có nhiều, ví dụ như trong cuộc thi giải Phụng Hoàng do Hội Cổ Nhạc Miền Nam Việt Nam tổ chức, Đoàn chúng tôi tham dự & Anh Chị Em đã giật Huy Chương Vàng - Bạc trong mấy năm liên tiếp.*

Lê Trân (NM) : Khoá học đầu tiên chị đã thu nhận được bao nhiêu môn sinh ? Thời gian theo học cho mỗi khóa là bao lâu ? Gồm có bao nhiêu trình độ ? Bao nhiêu giáo trình ?

Giáo sư Ngọc Dung : *Nếu ở trường, học theo chương trình chừng 1 năm, mỗi lớp 8 tới 10 em . Tại tư gia thì đây theo năng khiếu từng em, có em đã 10 năm vẫn còn học. Khi đàn tôi bắt buộc các em phải thuộc lòng, vì thuộc lòng mình mới dễ tâm tư & kiểm soát tiếng đàn của chính mình.*

Diễm Thy (NM) : *Chị đã đào tạo hàng trăm lớp nghệ sĩ, nhạc sĩ chuyên về nhạc cổ truyền miền Nam, hiện nay đa số môn sinh của chị vẫn còn tiếp nối theo ... "Người thâm lặng đưa **thuyền viễn xứ** bằng tiếng đàn tranh nơi xứ người ..." ?*

Giáo sư Ngọc Dung : *Về đàn tranh thì tôi có rất nhiều học viên, có em theo tôi học từ lúc 8 tuổi cho đến khi tốt nghiệp Đại Học & lập gia đình thì mới thôi, nhưng không em nào theo nghiệp của tôi, Riêng về các em trong nhóm **Đàn Ca Tài Tử & Cải Lương** thì khá hơn , có em đã ca thành thục 20 bài **Tổ** của **Đàn Ca Tài Tử**.*

Lê Trân (NM) : *Trên bốn thập niên qua, Cộng đồng Việt Nam Hải ngoại đã có nhiều chủ trương nhằm bảo tồn và phát huy **Âm Nhạc Truyền Thống Việt Nam**, tuy nhiên chúng ta vẫn còn quá nhiều băn khoăn, trăn trở.*

Điều băn khoăn đầu tiên là con cháu chúng ta ở xứ người đang xa đàn, dị ứng dần với nghệ thuật và âm nhạc cổ truyền.

Điều băn khoăn thứ hai là giới trẻ VN ở hải ngoại đa số không còn ý thức tiếng Việt là ngôn ngữ mẹ đẻ của mình. Tiếng Việt - ngôn ngữ mẹ đẻ luôn được xem là sợi dây kết nối, là chìa khóa gắn kết và gìn giữ mỗi tâm hồn Việt với quê hương, đặc biệt đang sống nơi quê người thì ngôn ngữ chính là công cụ mạnh mẽ nhất để bảo tồn, phát triển di sản vật thể và phi vật thể của chúng ta đã được UNESCO vinh danh, trong đó Ngôn ngữ đóng vai trò quan trọng trong quá trình phát triển bởi nó bảo đảm sự đa dạng về văn hóa và giúp các nền văn hóa có thể giao thoa, trao đổi với nhau.

Vốn là giáo sư âm nhạc cổ truyền, theo chị, liệu có một giải pháp nào có thể tìm ra đáp số ?

Giáo sư Ngọc Dung : *Trên phương diện giảng dạy về bộ môn văn hóa phi vật thể, thì điều khó khăn nhất là mình không sống trong môi trường của nền văn hóa đó, ví dụ như tôi giảng dạy cho các em đàn những bài **Dân Ca- bài Lý** của VN , nhưng các em chưa bao giờ được nghe những bài đó, thì mình phải vừa dạy đàn - vừa dạy cho các em nghe **Âm Giai** những bản đàn đó, ngoài ra có 1 số các em không rành tiếng Việt nên cũng đàn chậm đi sự học hỏi của các em, tuy*

nhiên nhờ tới hấp thụ phương pháp học truyền ngón của Cha nuôi cũng là Thầy tôi, nên tôi áp dụng phương pháp dạy từng em theo khả năng của mỗi em, tôi nhận thấy phương pháp này rất hiệu quả.

Diễm Thy (NM) : Nếu có sự song hành giữa nhạc cổ điển châu Âu và âm nhạc dân gian, truyền thống Việt Nam, theo chị, trong các buổi biểu diễn, nghệ sĩ piano, violon và nghệ sĩ đàn tranh có thể mang đến một sự đối thoại trong âm nhạc phương Đông và phương Tây ?

Giáo sư Ngọc Dung : *Chuyện này đã có tại San Jose Nghệ sĩ Vân Anh , cô ấy thường giao hưởng đàn bầu với piano hoặc tranh với piano. Bùi Hữu Nhật, anh đàn bầu với dàn nhạc Mỹ.*

Lê Trân (NM) : Xin được hỏi chị câu cuối cùng, dành cả cuộc đời theo đuổi âm nhạc dân tộc, đến giờ này còn điều gì khiến chị day dứt hay không?

Giáo sư Ngọc Dung : *Tôi Rất Mong Anh Chị Em mọi người làm tròn sứ mạng cao đẹp Âm Nhạc của mình. Mỗi người là 1 đóa Hoa trong vườn Hoa Văn Nghệ. Phải tô điểm - vun đắp kho báu nghệ thuật của giống nòi, phải học hỏi thêm, vun bồi & phát triển cho nền Âm Nhạc Việt Nam ngàn sau còn tỏa sáng.*

Buổi tiếp chuyện đến đây xin tạm khép lại, chúc "Người thâm lặng đưa *thuyền viễn xứ* bằng tiếng đàn tranh nơi xứ người ..." luôn để lại một dấu ấn nơi tha hương.

Lê Trân & Diễm Thy
Tập san Ngày Mới Paris